

idet det ærede Medlem gav sig til at tale om de stigende Udgifter, som de stigende Lærertilværelser vilde kræve, som han til at nævne mit Navn og sagde, at han vilde i Parentes bemærke, at jeg var Repræsentant for den mest udprægede Landkreds paa Jyn. Hvis det ikke netop havde været det ærede Medlem eller et Medlem, som i Karakter lignede det ærede Medlem, der havde udtalt dette, vilde det have gjort mig ondt; thi saa kunde der tænkes deri at ligge en Slags Mistænkeliggørelse mod mig i min Valgkreds, at her stod jeg, som var Repræsentant for den mest udprægede Landkreds, og var dog med til at foreslaa at staffe Lærerne stigende Lønninger. Nu tror jeg ikke i mindste Maade, at det var saaledes ment — det er min oprigtige Mening — at det ærede Medlem har villet lægge en saadan Mistænkeliggørelse deri, og derfor finder jeg mig ganske rolig i denne lille parentetiske Bemærkning. Hvad i øvrigt selve Realiteten angaar, tror jeg, at det ærede Medlem har Uret i sine udtalte Meninger i Gaar om, at der, affet fra de lavest lønnede Lærere, ikke var nogen særlig Nød paa Færde blandt Lærerne. Jeg tror, at det ærede Medlem der har Uret. Jeg kan vel ogsaa her bruge et Udtryk, som det ærede Medlem anvendte, idet han talte om den om sig gripende Lønningssfeber. Jeg tror, at jeg har saa megen medicinsk Kundskab, at jeg kan anvende det, og hvis jeg ikke bruger det rigtig, kan jo vort lægefyndige Medlem rette mig. Jeg tror, at der kan fremkomme Feber ogsaa af Mangel paa Ernæring, og jeg mener virkelig, at de Dyr, som der har været mange af — jeg indrømmer, for mange i den sidste Tid — om Hjælp til nødlidende Lærere, virkelig have haft en Realitetsgrund, og at der virkelig er mange Lærere her i Danmark, hvor der er og i lang Tid har været Nød paa Færde. Jeg tror ogsaa, at der er langt flere af den Slags Hjem, hvor der er Mangel, ja næsten Fattigdom, end det ærede Medlem vil indrømme. Det ærede Medlem har der efter min Mening gjort sig skyldig i en Fejlstagelse og ligeledes, naar han mener, at Lærerne ved at faa de Lønninger, dette Lovforslag vil bevilge dem, ville komme til at sidde saa overhaands rigeligt i det. Det kan være min Fejl, at jeg ikke anser disse Lønninger for saa rigelige; men jeg kan efter min Opfattelse ikke se andet, end at selv de højeste Lærertilværelser, der ere bestemte for Lærere paa Landet, som have arbejdet i over 20 Aar, ikke ville bevirke en absolut Overflod i disse Læreres Hjem. Naar man tænker sig en større Familie, saaledes som Tilfældet er flere Steder,

vil det ikke blive til andet end et ret sorgfrit Udkomme. Det kan lyde ganske kært dette, at det er ikke det, der slapper Læreren Energi, om han har en ringe eller tarvelig Løn, men jeg tror dog, at det i mange Tilfælde vil vise sig, at det har slappet den. Jeg gad vide, om det ikke har vist sig i andre Forhold. Viser det sig ikke ude paa Landet Gang efter Gang, at den Mand, der sidder i en Bedrift med Prioriteter op over begge Øren, meget let slappes i sit Arbejde? Energien bliver mindre, han bliver mindre dygtig og kraftig til sit Arbejde, end han var før, og saa gaar det hele rabundus. Det har vist sig — det er en Kendsgerning — at mange Lærere, som arbejde under et stærkt økonomisk Tryk, ganske naturligt ogsaa arbejde tarveligt og fattigt inde i deres Skoler. Jeg vil gøre det ærede Medlem en Indrømmelse, at den Lærer, der sidder i Velvære op over alle Grænser, maaske let vil komme til at pleje sin Magelighed og blive liggende i den amerikanske Gyngestol i Stedet for at gaa over og passe sine Sager i Stolen, men der er dog en Mellemvej, som det virkelig er ret ønskeligt at komme ind paa. Det er den, at en Lærer uden alt for stor Betyrning med Hensyn til sin Økonomi kan gaa til sit Arbejde i Stolen. Efter denne lille venstabelige Henbendelse til det ærede Medlem for Middelefsart, skal jeg gaa over til nogle enkelte Udtalelser om selve Vædringsforslagene.

I Vædringsforslaget Nr. 26 tales der om den samme Ting, som vi kende fra 2den Behandling, nemlig om den Ret, der kan være givet til at samle Børnene i een Klasse, naar der kun er 35 i Stolen. Maaske jeg her maa gøre opmærksom paa, at der let kan komme en Misforstaaelse op om selve denne Paragraf. Der staar: „Saa længe en Skole paa Landet med een Lærer ikke i to paa hinanden følgende Aar har været søgt af over 35 Børn, kan dog Undervisningen eller en Del af denne med Skoledirektionens Samtykke foregaa i een Klasse for samtlige skolegængende Børn“. Der staar „saa længe som“, og det kan tyde paa, at det kun er noget, der gælder, naar Stolen er nyoprettet, og ikke naar senere hen en Skoles Børnetal gaar ned fra at være over 35 til at være under 35. Og man kommer end yderligere til at anse dette for Meningen, naar man lægger Mærke til, at næste Paragraf begynder saaledes: „Naar i en offentlig Skole i Kbstæderne eller paa Landet“ — osv. I den ene Paragraf staar der „saa længe som“, i den anden „naar“; det ene tyder mere paa at angaa en begyndende Skole, det andet noget, der kan finde Sted